

Introducció a la codicologia

Dades generals

Nom de l'assignatura Introducció a la codicologia

Tipus d'assignatura Obligatoria

Impartició Primer semestre

crèdits ECTS 4

Valor total en hores 120

Hores presencials lectives: 45

Altres hores presencials: 2

Hores per treballs dirigits (no presencials):
40

Hores per estudi i aprenentatge autònom: 33

Professor/a Juan Carlos Asensio
Departament Estudis Culturals i Musicals

Prerequisits i orientacions prèvies per a cursar l'assignatura

Música i cultura I, Música i cultura II.

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

Consultar document general de Competències-Matèries.

Resultats aprenentatge (objectius generals)

Consultar document general de Resultats-Matèries.

Objectius concrets de l'assignatura

Estudiar la diversitat de formes adoptades al llibre manuscrit, als seus suports d'escriptura i a la manera de preparació per a rebre l'escriptura.

Aplicar aquests estudis a la tipologia del llibre amb notació musical.

Estudiar l'evolució dels diferents suports i la seva relació amb l'evolució de la notació.

Conèixer les diferents tipologies de descripció codicològica.

Aprendre a descriure codicològicament els diversos suports d'escriptura musical.

Conèixer els diferents mètodes de conservació dels manuscrits.

Practicar la lectura de textos sobre suports antics.

Establir el pas del manuscrit musical a la impremta de tipus musicals.

Blocs temàtics (continguts de l'assignatura)

Continguts conceptuals

Nocions fonamentals de la codicologia

Els suports de l'escriptura i la seva classificació

El copista i el seu material

Organització material del llibre manuscrit
 La composició de la pàgina
 Decoració i il·lustració manuscrites
 Història i tipologies d'enquadernació
 Descripció de manuscrits: anàlisis, protocols, catalogacions
 Història de la producció del llibre manuscrit amb notació musical i de la seva transmissió i recepció
 Els manuscrits i les noves tècniques de laboratori

Activitats d'aprenentatges i organització general de l'assignatura

Metodologia de classe i activitats principals d'aprenentatge (presencials i no presencials)

Classes d'impartició col·lectiva. Es realitzaran pràctiques d'anàlisi de manuscrits a partir de diversos facsímils de qualitat. En diferents classes els estudiants faran experiments de pautar, ratllar i picar sobre diferents suports per tal d'entendre amb claredat el procés de fabricació d'un llibre manuscrit amb notació musical. Igualment, es faran pràctiques amb còdexs originals de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, de la Biblioteca de Catalunya i de la Biblioteca de l'Orfeó Català.

Planificació de les activitats (descripció i temporalització)

Avaluació acreditativa dels aprenentatges

Criteris i sistemes d'avaluació de l'assignatura

L'avaluació dels estudiants es farà segons els següents criteris:

Valoració del seguiment de les classes i participació en la dinàmica de les sessions: 30%

Superació d'una prova de continguts teòrico-pràctics que inclogui els continguts desenvolupats durant l'assignatura: 40%

Realització de treballs monogràfics: 30%

Activitats d'avaluació i la seva relació amb la qualificació final

Activitat o registre d'avaluació	Període o moment de realització	Pes en la qualificació final
Primera prova escrita	A mitjans del semestre	35 %
Segona prova escrita	Al finals del semestre	35 %
Treball escrit	A finals del semestre	30%

Fonts d'informació bàsica

Michelle P. Brown, *The British Library Guide to Writing and Scripts. History and Techniques*, Toronto, University of Toronto Press, 1998

Helen Deeming, "Observations in the habits of twelfth and thirteenth century music scribes", *Scriptorium*, vol. 60, I, 2006, pp. 38-59 & pl. 5-12

Christopher de Hamel, *Scribes and Illuminators*, Toronto. University of Toronto Press, 2002

A.G. Luciani, *Lezioni di Codicologia*, Città del Vaticano, Scuola Vaticana di Paleografia, Diplomatica e Archivistica, 1982-1983.

Denis Muzerelle, *Vocabulaire codicologique. Répertoire méthodique des termes*

français relatifs aux manuscrits, Paris, CEMI, 1985. Ed. española de Pilar Ostos, Mª Luis Pardo y Elena E. Rodríguez. *Vocabulario de Codicología*. Madrid, Arco Libros, 1997

Armando Petrucci, *La descrizione del manoscritto: storia, problemi, modelli*, Roma, Nuova Italia scientifica, 1984.

Ángel Riesco Terrero, *Vocabulario científico-técnico de Paleografía, Diplomática y Ciencias Afines*, Madrid, Barrero & Azedo Ediciones, 2003

Elisa Ruiz García, *Manual de Codicología*, Madrid, Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1988.

Elisa Ruiz García, *Introducción a la codicología*, Madrid, Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2002.
